

Blóðskimun til bjargar Þjóðaráttak gegn mergæxlum

Kynnt á ráðstefnu um mergæxli 16. nóvember 2018

Sigurður Yngvi Kristinsson, MD, PhD
Sérfræðilæknir við Landspítala
Prófessor við Háskóla Íslands

Netfang: sigyngvi@hi.is
Twitter: [@sykristinsson](https://twitter.com/sykristinsson)

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTTAK GEGN
MERGÆXLUM

Markmið rannsóknarinnar

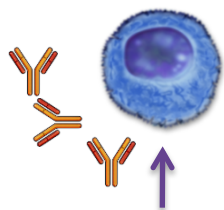
Rannsaka mögulegan ávinning þess að
skima fyrir forstigi mergæxlis

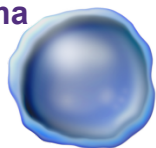
Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Heilbrigð plasmafruma

B-fruma

Umbreyting

Forstig
mergæxlis

Einkennalaust
mergæxli

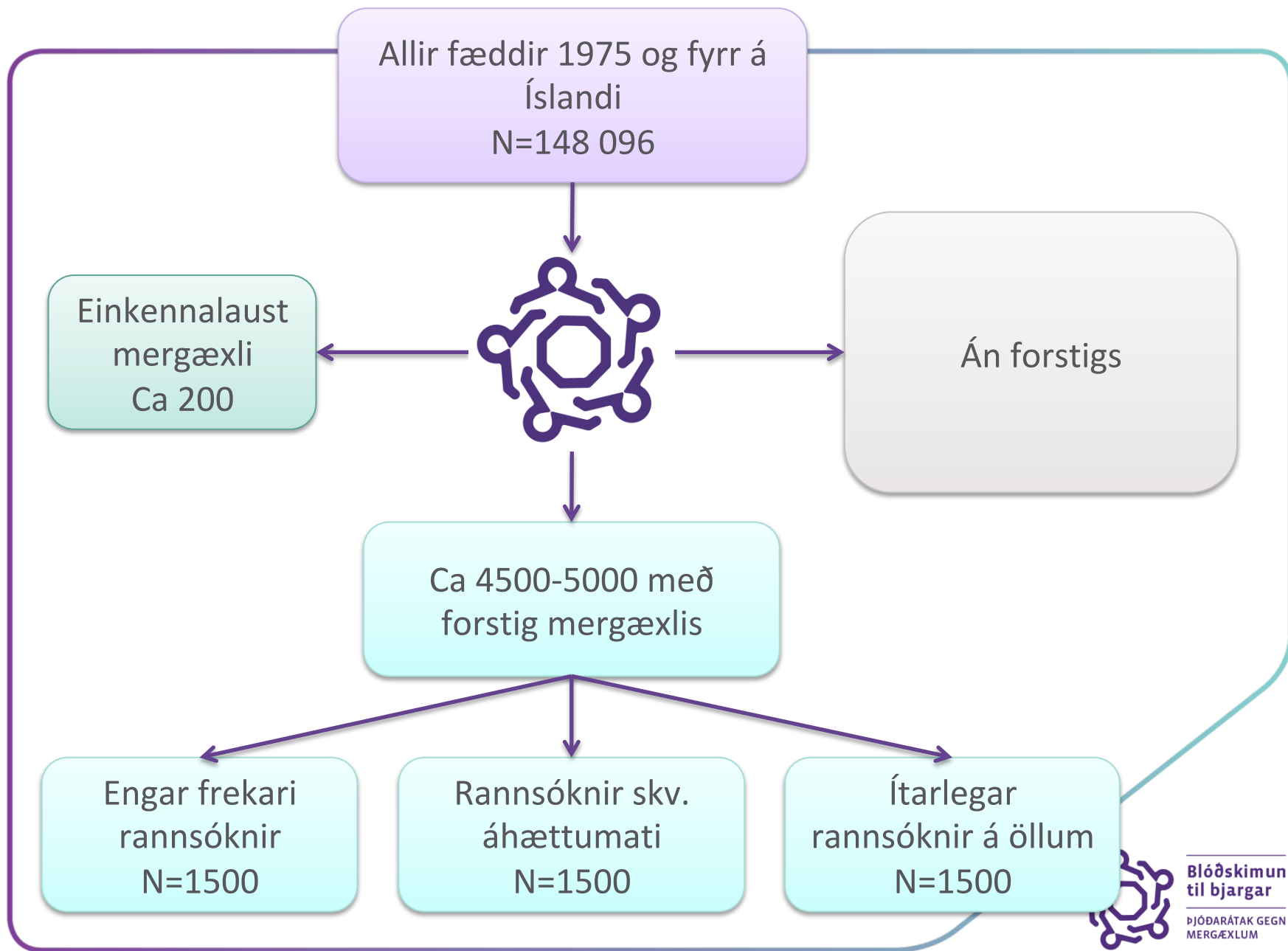

Mergæxli

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Reglulegt lífsgæðamat

<https://www.blodskimun.is/survey>

Blóðskimun
til bjargar

SAMÞYKKI

KÖNNUN

UM VERKEFNIÐ

SPURT OG SVARÐ

HAFA SAMBAND

Útskrá

Spurningalisti 1 af 3

Þegar á heildina er litið, hversu hamingjusama(n) telur þú þig vera?

Mjög óhamingjusöm/-samur					Mjög hamingjusöm/-samur				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hversu miklar áhyggjur hefur þú af heilsufari þínu?

Mjög litlar					Mjög miklar				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hversu sammála eða ósammála ert þú eftirfarandi fullyrðingum?

Merktu við einn reit í hverjum lið

Á flestum sviðum er líf mitt eins og best verður á kosið

- ☐ Algerlega sammála
- ☐ Mjög sammála
- ☐ Frekar sammála
- ☐ Hvorki sammála né ósammála
- ☐ Frekar ósammála

Hugsanlegt að meðhöndla alla með mergæxli á Íslandi snemma í sjúkdómsferlinu

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Aðal niðurstöður

- Áhrif skimunar fyrir forstigi mergæxlis
 - Á lífslíkur
 - Á horfur þeirra sem greinast með mergæxli
 - Á lífsgæði
 - Á kostnað
- Upplýsingar um besta mögulegu greiningarferli og eftirfylgni
- Nýtt áhættumat
- Möguleiki á meðferð áður en einkenna verður vart
- Fyrirbyggja frekar en að meðhöndla?

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Nýjungar í rannsóknum

- Rafrænt upplýst samþykki í heilli þjóð
- Sýnataka án þess að kalla þátttakendur inn
- Lífsgæðamat í skimunarrannsókn á krabbameinum
- Framsýn rannsókn og handahófskennd skipting
- Upplýsingasöfnun með samkeyrslu gagna í heilsufarsgagnagrunnum

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Alls veittu rúmlega 80 þúsund manns upplýst
samþykki - 55% þjóðarinnar 40 ára og eldri

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Fyrstu niðurstöður

- 49 000 blóðsýni borist
- Alls 1 797 með nýgreint M-prótein
 - 47,5% konur
 - 52,5% karlar
 - 56,5% IgG, 11,4% IgA og 23,2 IgM

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Fyrstu niðurstöður

- Algengi forstigs mergæxlis á Íslandi: 4,5%
 - 3,6% kvenna
 - 5,0% karla
 - Hækkar með aldri
 - 1,2% hjá 40-49 ára
 - 13% hjá 90 ára og eldri
- 14 greinst með mergæxli sem þurfa meðferð
- 85 þátttakendur með mallandi mergæxli

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Akranes!

Rannsaka áhrif stóriðju á hærri tíðni mergæxla

🕒 22.03.2017 - 12:45 Heilbrigðismál · Innlent · Umhverfismál

Mynd: Helgarun - Wikimedia

Prófessor í blóðsjúkdómum við Háskóla Íslands segir vísbendingar um að mergæxli séu algengari á Akranesi, en annars staðar á landinu.

ÆGIR ÞÓR EYSTEINSSON
Fréttastofa RÚV

**Blóðskimun
til bjargar**

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Akranes!

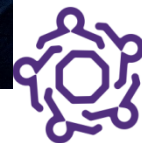
- Forstig mergæxlis á Íslandi: 4.5%
- Forstig mergæxlis á Akranesi: 4.0%

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Blóðskimunarteymið

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM

Samstarfsaðilar

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Binding
Site

Perluvinir

HJARTAVERND

Memorial Sloan Kettering
Cancer Center

Karolinska
Institutet

BLACK SWAN RESEARCH INITIATIVE®
Signature Project of the International Myeloma Foundation

Blóðskimun
til bjargar

ÞJÓÐARÁTAK GEGN
MERGÆXLUM